УКРАЇНА

ОБЛІКОВА КАРТКА

об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини

Монастирські келії
(Комплекс споруд Почаївської Свято-Успенської лаври)
(найменування об'єкта (пам'ятки)

вид	тип	категорія обліку
пам'ятка архітектури	споруда	національного значення

1. Датування об'єкта (пам'ятки):

1771-1780 рр.

2. Адреса (місцезнаходження) об'єкта (пам'ятки):

Тернопільська область, Кременецький район, м. Почаїв, вул. Воз'єднання, 8.

3. Дати і №№ документів про взяття на державний облік, визначення категорії пам'ятки:

Постанова Ради Міністрів УРСР від 24 серпня 1963 р., № 970.
Пам'ятка архітектури національного значення.

4. Охоронний №

672/3

5. Функціональне використання:

сучасне	первісне	інші
Монастирські келії	Монастирські келії	

6. Стислий опис об'єкта (пам'ятки):

Розташування	Споруди келій розташовані у західній частині монастирського комплексу, оточуючи головний храм лаври – Успенський собор – з півночі, заходу (на рівні вівтарної частини до трансепту) та сходу, творячи замкнене подвір'я і доповнюючи ансамбль собору.
Характеристика об'єкта (пам'ятки)	Три видовжених прямокутних в плані корпуси сполучені між собою та об'єднані в єдину композиційну цілісність з Успенським собором. Разом з апсидою храму будівлі

	утворюють внутрішнє "П"-подібне в плані подвір'я зі спорудами каплиці XVIII ст. та ківорію над криницею св. Іова (XIX ст.). До південного крила келій примикає тепла церква Похвали Пресвятої Богородиці, до північного – трапезна церква св. Варвари та св. княгині Ольги. Обидва об'єми прямокутні та видовжені в плані; за формою і оздобними елементами вони повторюють витриманий у стилі рококо вистрій фасадів монастирських приміщень. Споруди келій муровані з цегли на кам'яному фундамен-ті (у давнішій північній частині – мішана кам'яно-цегляна кладка), двоповерхові (у північному крилі – три поверхи), тиньковані. Зовнішні стіни північного крила підперті потужними контрфорсами. Двосхилі дахи мають металеве покриття. Планувальна структура – коридорного типу, з одностороннім розташуванням приміщень, перекритих хрещатими склепіннями. Приміщення церков – зального типу. Склепіння теплої церкви Похвали Пресвятої Богородиці – бочкові з розпалубками, з імітацією хрещатих склепінь (гурти виконані в гіпсі). На хорах цієї церкви влаштований приділ Перемоги Матері Божої над турками і татарами у 1675 році. Бічні фасади характеризує одноманітний ритм вікон у профільованих обрамленнях. Парадні фасади та фасади церков членовані пілястрами коринфського ордеру; найяскравішим виразником стилю бароко є торець західного крила, увінчаний розвиненим фронтоном. Орієнтовна площа, що її займають споруди келій разом з будівлями церков – 4800 м^2. Інтер'єри корпусів скромні, без розписів та декоративних елементів, кожна з церков в середині розмальована.
Наявність творів мистецтва	Твори мистецтва наявні у трапезній церкві св. Варвари та св. Ольги та теплій церкві Похвали Пресвятої Богородиці. Первісно у теплій церкві Святої Трійці (тепер – Похвали Пресвятої Богородиці) був іконостас XVIII ст. У 1870-і рр. для неї виготовили нинішній двоярусний іконостас (з додатковим рядом перед ним) з вишуканою різьбою та іконами, виконаними в академічній манері. 1874 року в такому ж академічному стилі церкву розмалювали в середині. Головні композиції розписів відображають основні православні свята зимового періоду, починаючи від Покрови Пресвятої Богородиці до Великодня. Біля іконостасу намальовані святі угодники, уродженці Волинської землі. У вівтарній частині – композиції "Омовіння ніг", "Тайна Вечеря". На горному місці – ікона "Моління про чашу", виконана у 2-й половині XIX ст.

	петербурзьким художником Драгуновим. Різьблений золочений одноярусний іконостас трапезної церкви виготовили наприкінці XIX ст. з давнього кіоту над Стопою Богородиці в Успенській церкві. Ікони – в академічній манері, виконані на великих листах червоної міді і намальовані у лаврській майстерні під керівництвом головного іконописця Лаври ієромонаха Паісія. На стінах –зображення святих, на склепіннях – релігійні сцени, поміщені у фігурні обрамлення. Над вхідними дверима – велика композиція "Чудесне нагодування Ісусом Христом п'ятьма хлібами і двома рибами п'ятьох тисяч людей" (кін. XIX ст.). В келіях – ліпні декоративні елементи.

7. Перелік складових:

Почаївська Лавра:

1. Успенський собор, 1771-1783 рр.
2. Троїцький собор, 1906-1912 рр.
3. Монастирські келії, 1771-1780 рр.
4. Архиєрейський дім, 1825 р.
5. Дзвіниця, 1861-1871 рр.
6. Надбрамний корпус, 1835 р.

Крім того в межах монастирських мурів у комплекс входять: економічна брама, XIX ст.; каплиця на місці вівтаря колишньої церкви Святої Трійці; ківорій XIX ст. над колодязем Святого Іова; будинок друкарні, іконописної майстерні, братської лікарні з домовою церквою (тепер – готель), XIX ст.; водогінна вежа, XIX ст..; будинок церковно-парафіяльної школи (тепер житловий дім), XIX ст.; південний та північний монастирський сади; господарський двір; споруди колишнього свічного заводу; монастирські мури.

(для комплексу (ансамблю), визначного місця)

8. Ступінь схоронності:

Пам'ятка в цілому зберегла автентичний вигляд. Загальний стан – добрий.

9. Наявність науково-проектної документації на пам'ятку (об'єкт):

науково- проектні роботи не проводилися.

Найменування документації	Рік розроблення	Автор (організація)	Місце зберігання, інв. №

10. Графічні матеріали й фотофіксація:

Найменування	**Кількість**	Дата виконан-ня	**Виконавець**
Генеральний план (ситуаційна	1	1996 р.	З. Лагуш

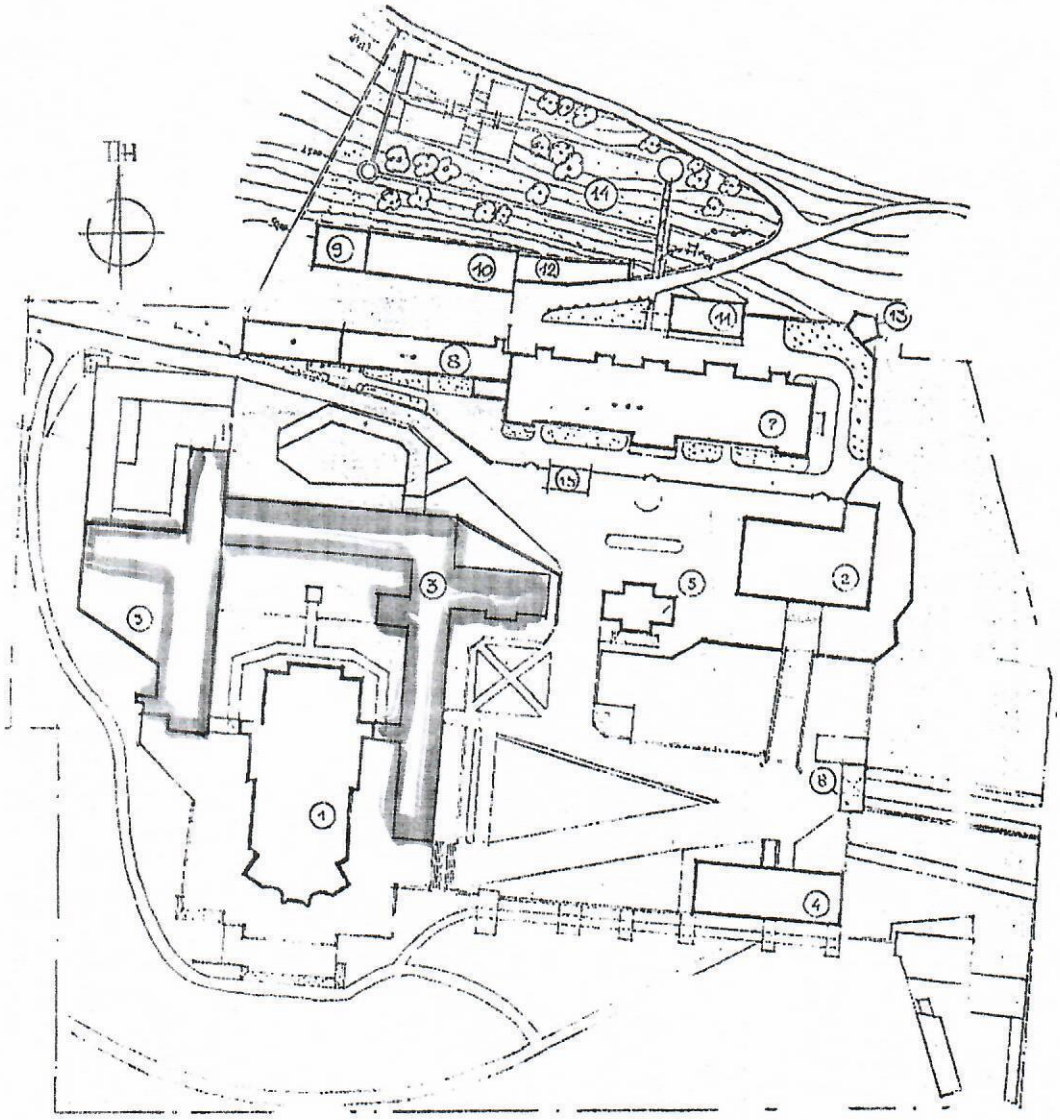
схема)			
Обміри:			
Плани	1		
Фасади	2	грудень 2003 р.	Сьомочкін І.
Перерізи			
Схематичний план зон охорони			
Фотофіксація:			
Фото загального вигляду	1 5	травень 1967 р. грудень 2003 р.	Сьомочкін І.
Фото фрагментів	1	квітень 2004	Сьомочкін І.
Фото деталей			
Фото інтер'єрів			
Інше			

Облікову картку склав:

Посада	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання
Завідувач науково-дослідного відділу	Кандидат історичних наук	Облончик Н. Г.		05.2014

Директор департаменту культури, релігій та національностей Тернопільської облдержадміністрації **ШЕРГЕЙ Г.П.**

(найменування посади керівника органу охорони культурної спадщини) (підпис) (П.І.Б.)

Експлікація :

1. Успенський собор 1791 р.
2. Троїцький собор 1912 р.
3. Монастирські келії XVI-XVIII ст.
4. Архієрейський будинок
5. Дзвінниця 1861 р.
6. Вїздна брама 1800 р.
7. Лікарня.
8. Братський корпус XIX с
9. Адміністративний корпус
10. Котельня
11. Склад, пральня
12. Харчоблок
13. Гараж.
14. Вежа, що реставрується
15. Садово-паркова зона.
16. Водонапірна вежа

СИТУАЦІЙНА СХЕМА

М 1: 1000

Додаток 1

до Порядку обліку об'єктів культурної спадщини

АКТ

технічного стану об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини

(необхідне підкреслити)

№ 3/2014 від 20.03.2014

Монастирські келії

(Комплекс споруд Почаївської Свято-Успенської лаври)

(найменування об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини)

пам'ятка архітектури

(вид/види об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини)

національного значення

(категорія об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини)

Постанова Ради Міністрів УРСР від 24 серпня 1963 р. № 970

(номер і дата рішення про взяття на облік)

672/3

(існуючий охоронний номер (за наявності))

Ми, що нижче підписалися, представники: Пелехатий Я.О. заступник начальника управління – начальник відділу охорони культурної спадщини депатаменту культури, релігій та національностей Тернопільської обласної державної адміністрації

(найменування органу охорони культурної спадщини, П.І.Б., найменування посади)

з одного боку, і Микулич В. В. директор Кременецько-Почаївського державного історико-архітектурного заповідника та Лубяницький А. О. інженер-будівельник Кременецько-Почаївського державного історико-архітектурного заповідника

(П.І.Б., найменування посади)

з іншого боку (далі - користувач), склали цей Акт про те, що цього числа нами проведено огляд технічного стану об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини Троїцький собор (Комплекс споруд Почаївської Свято-Успенської лаври), охоронний номер 672/3,

(найменування об'єкта (пам`ятки) культурної спадщини, охоронний номер)

що розташований по вул. Воз'єднання, 8, м. Почаїв, Кременецький район, Тернопільська обл,

(місцезнаходження об'єкта (пам`ятки) культурної спадщини)

загальною площею 7000 кв. м,

технічна адреса вказаного об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини

.

В результаті огляду об'єкта (пам`ятки) встановлено:

ТЕХНІЧНИЙ СТАН ОБ'ЄКТА (ПАМ`ЯТКИ) КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ:

1. Загальний стан об'єкта (пам`ятки) культурної спадщини:
Вся будівля пам'ятки знаходиться у доброму технічному стані. Користувачами свочасно проводяться ремонтні та ремонтно-реставраційні роботи.

(коротка характеристика стану об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини в цілому)

2. Стан збереження:

Три видовжених прямокутних в плані корпуси сполучені між собою та об'єднані в єдину композиційну цілісність з Успенським собором. Разом з апсидою храму будівлі утворюють внутрішнє "П"-подібне в плані подвір'я зі спорудами каплиці XVIII ст. та ківорію над криницею св. Іова (XIX ст.). До південного крила келій примикає тепла церква Похвали Пресвятої Богородиці, до північного – трапезна церква св. Варвари та св. княгині Ольги. Обидва об'єми прямокутні та видовжені в плані; за формою і оздобними елементами вони повторюють витриманий у стилі рококо вистрій фасадів монастирських приміщень.

Споруди келій муровані з цегли на кам'яному фундаменті (у давнішій північній частині – мішана кам'яно-цегляна кладка), двоповерхові (у північному крилі – три поверхи), тиньковані. Зовнішні стіни північного крила підперті потужними контрфорсами. Двосхилі дахи мають металеве покриття. Планувальна структура – коридорного типу, з одностороннім розташуванням приміщень, перекритих хрещатими склепіннями. Приміщення церков – зального типу. Склепіння теплої церкви Похвали Пресвятої Богородиці – бочкові з розпалубками, з імітацією хрещатих склепінь (гурти виконані в гіпсі). На хорах цієї церкви влаштований приділ Перемоги Матері Божої над турками і татарами у 1675 році.

Бічні фасади характеризує одноманітний ритм вікон у профільованих обрамленнях. Парадні фасади та фасади церков членовані пілястрами коринфського ордеру; найяскравішим виразником стилю бароко є торець західного крила, увінчаний розвиненим фронтоном.

Орієнтовна площа, що її займають споруди келій разом з будівлями церков – 4800 м^2.

Інтер'єри корпусів скромні, без розписів та декоративних елементів, кожна з церков в середині розмальована.

Остаточно сформований у 1771-1780-х рр. комплекс споруд монастирських келій був доповнений у XIX ст. будівлями трапезної та теплої церков. Споруди муровані з цегли, у старій північній частині – змішана камінно-цегляна кладка. Фундаменти кам'яні, склепіння викладені з цегли. Фасади тиньковані. Підлога дощата та з керамічної плитки. Дах вогнестійкий, покритий оцинкованим залізом. Стан збереження добрий. Меморіальні дошки відсутні.

(детальний опис вигляду, стану збереження окремих частин, конструктивних елементів об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини із зазначенням матеріалу, розміру, наявності меморіальних дощок тощо)

3. Відомості про реставраційні та інші роботи, які були проведені на об'єкті (пам'ятці) культурної спадщини (за наявності):

1997-1998 рр., проектна організація ДНТЦ "Конрест", повний об'єм ремонтно-реставраційних робіт по фасадах пам'ятки (впорядкування зовнішнього вигляду фасадів).

(дата здійснення, проектна та підрядна організації, характер проведених робіт)

4. Стан території об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини:

Споруди монастирських келій є невід'ємною складовою історично сформованого ансамблю Свято-Успенської Почаївської лаври. Безпосередньо до пам'ятки з півдня прилягає Успенський собор, на сході – широкий майдан, у північній частині якого

розташована дзвіниця лаври. З заходу – підпірна стіна на крутосхилі, під яким знаходиться монастирський сад.

(площа, благоустрій, озеленення, огорожа тощо)

5. Додатки

(матеріали фотофіксації)

Представник органу охорони культурної спадщини:

Заступник начальника управління-начальник відділу охорони культурної спадщини департаменту культури, релігій та національностей Тернопільської облдержадміністрації

(підпис) Я. О. Пелехатий (П.І.Б.)

Директор Кременецько-Почаївського державного історико-архітектурного заповідника

(Найменування користувача/власника)

(підпис) В. В.Микулич (П.І.Б.)

Інженер-будівельник Кременецько-Почаївського державного історико-архітектурного заповідника

(підпис) А. О. Лубяницький (П.І.Б.)